

"... על מגידו שלנו הלילה יד, וירח משלים טיול הלילי. הוא מאיר באורו את השביל שאבד, מחיך גם לך וגם לי."

אל התנוכה הליץ במד עם רוח השלם
אל האור לקטנים וגם לעדולים
סופגניות, לביביות, מטבלות שוקולד ונרות שדולקים

טקס הדלקת נרות התנוכה מיוחד
הוא צבעוני, מליזי ותמיד יש רוח של משהו מתוק באוויר

סופגניה ולביבה על שום מה ?
באל התנוכה אוכלים דברים שמתפנים בהרבה שכן כדי
להזכור את נפ פא השמן.
כאלם יושבים או עומדים מסביב למנוכייה המוארת
מברכים והאווירה מליזית ושירים שירי אור
בכל יום מוספים נר במנוכייה
ועם כל נר האור גדל

אור לנו! דרור לנו!
על כן נאורה
ועל כן נשירה
שמונה ימים שירת האור!

בעלון לכבוד האל אספנו כתבות, ברכות, מתכונים, פעילות
"פסק זמן" ותמונות לכולנו
שיהיה לכולם אל שמח
שהאור יחלף את הבית והלב
ויבוא במד איתו את הברכה והשמחה

מערכת:
אביב בירן, גי'ה סגל,
קרו עמרם, מיכל אהרוני

צילום:
אנה ליבידינסקי, משה
(מוזס) בן שחר, חינוך
מגידו, ארכיון.

biran.aviv@gmail.com

קהילת מגידו היקרה

בערבו של נר שלישי, אנו מתכנסים כאן יחדיו לציין את חג החנוכה. השנה אנו מצליחים לשמור על מסורת מקסימה של מרוץ הלפיד בהובלת בני ובנות הנעורים והצוות המסור המלווה אותם ועל כך תודה גדולה לכולכם

השנה אנו חוגגים את החג, כאשר החוץ מסביבנו סוער במיוחד. חודשים ארוכים של אווירת אלימות, חוסר בביטחון אישי והעדר מנהיגות. דווקא בימים כאלו, מתכנסים אנו לתוך התא המשפחתי הפרטי שלנו, ואצלנו, כאן במגידו, מנסים ליצור מושג רחב יותר למילה בית ועל כן לתוך חיים קהילתיים.

בהעדר מקום התכנסות גדול ורחב להכיל את הקהילה כולה, אנו מסתפקים השנה בטקס קצר של הדלקת נרות החג, מתוך רצון להמשיך הבינוי כאן במגידו. אך יותר מזה, החברה כאן תמשיך ותבחן על ידי החוסן החברתי שבה והרצון והיכולת להעמיד את ערכי המקום, חיזוק הפעילות החברתית והתגייסות של האנשים למען יצירת מקום חי ותוסס. אני מזמינה את כולכם לבוא ולקחת חלק בעשייה, כזכות גדולה וכאפשרות להשפיע על המקום בו אנו חיים - כמאמר שיר החנוכה - "כל אחד הוא אור קטן וכולנו אור איתן".

חג שמח לכולנו!

רבקה אמיר, רכזת תרבות

אומרים שהיה כאן מצחיק לפני שהגעתי..

פרק הלמפיונים

מחזיק בלפיד בוער, כאשר כל הקיבוץ צופה מהופנט ב"נחש האש", אשר התפתל מטה עד אשר הגיע לאזור הטקס שם התקבלו הנערים במחיאות כפיים סוערות.

קודם לטקס זה, היו הילדים וההורים עורכים מסע למפיונים קסום ברחבי הקיבוץ. בשנים הראשונות לקיום הטקס, היו ההורים מכינים את הלמפיונים מאשכוליות אשר היו מצויות אז בשפע מן הפרדס מעבר לכביש הראשי. את האשכוליות היו מרוקנים מתוכן אך משאירים אותם כמעט שלמות וחלולות. בקליפה היו חורצים צורות שונות ובפנים היו מעמידים נר. הצורות הכי פופולאריות היו פרחוף מחייך או עצוב. לא ברור כל כך למה. אולי כי זה מה שהיה ניתן לעשות במגבלות האשכולית. או לחילופין, זה מה שההורים ידעו אז לעשות.

במרחק הזמן, איש כבר לא יכול להצביע על השנה המדויקת, אך מתישהו בין חג ה-20 לקיבוץ וה-25 התרחשה לה "מהפכת הלמפיונים". מישהו מן החברים הביא לראשונה לחצר הקיבוץ את נייר הצלופן הצבעוני והשקוף. לקח לחברים המשתאים זמן מה להבין מה ניתן לעשות עם אותם "ניירות שקופים- צבעוניים". אך לאחר אותה שנה, חנוכה שינה את חזותו מן הקצה לקצה. הכנסת הטכנולוגיה החדשה של נייר הצלופן שחררה אצל החברים פרץ אדיר של יכולות אמנותיות אשר מסתבר כי

חג החנוכה הוא חג קסום. יש משהו מהפנט באור הנרות המרצדים אותם הילדים מדליקים על גבי החנוכיה במהלך שבעת ימי החג. אך נדמה כי אז, באותם ימים רחוקים כאשר הקיבוץ בקושי הספיק לחגוג 20 שנים לקיומו, אור הנרות היה בוחק הרבה יותר. אולי בעצם לא היה זה אור הנרות עצמם, אלא הסביבה אשר גרמה להם להראות הרבה יותר משמעותיים ובולטים: תאורת המדרכות הדלילה, אור הדירות הדלוח ומיעוט באזורים בנויים בשטח הקיבוץ.

חג החנוכה באותם ימים היה באמת ובתמים חג מרגש וקסום. במהלך השירה של שירי החנוכה, כאשר היינו מגיעים לשורה המוכרת "באנו חושך לגרש", היינו שרים שורה זו בהתרגשות והזדהות מלאה. ואמנם, מעטים היו השירים באותה תקופה אשר יכולים היו לתאר כה במדויק את הרגשתינו. כך, במהלך שבוע שלום, היינו הלכה למעשה מגרשים את החושך בקיבוץ האפולולי בעזרת החנוכיות, לפידים ולמפיונים.

שיאו של החג היה כמובן טקס הדלקת החנוכיה על הר התל-אל-אסמר בשעה של כל הקיבוץ צופה בהדלקה בהתרגשות מאזור מגרש הכדור-סל. עם סיום ההדלקה, אז כמו היום, היו המוסדניקים רצים את הדרך מטה כאשר כל נער

ידיו של מרדכי לוי. הורים היו מכינים 4-5 למפיונים בכל יום בעוד שבסך הכל היו להם 3 ילדים לכל היותר. יותר ממה שהילדים הזדקקו למפיונים, היו אלו ההורים אשר היו הרבה יותר נלהבים להכנים.

מאז עברו להם הרבה שנים. הקיבוץ ובתי התושבים כבר הרבה יותר מאורים. נייר הצולפן וכן טקס הכנת הלמפיונים כבר לא ממש מעורר התרגשות אצל מישהו. כך גם הסופגניות אשר רוכשים בעפולה וכלל לא מזכירות את אלו של מרדכי, אשר היה מגיש לנו אותם חמות וטריות, הישר מן המחבת הענקית של המטבח.

גבי בר

היו חביות אצלם במשך הרבה מאד שנים. חברים היו מתכנסים כבר שבוע לפני החג בחדר האוכל לטקס "הכנת הלמפיונים". על הלמפיונים אשר היו עשויים מגליונות "בריסטול" היו חורצים ההורים צורות מצורות שונות: חנוכיות, סביבונים, פרצופים ועוד. את צורה המחורצת היו מכסים בנייר הצולפן ולאחר מכן מרכיבים את הלמפיון בצורה של סביבון או סתם גליל.

הטקס עצמו, של מסע הלמפיונים, במידה מסוימת הפך כבר להיות משני. ולמרות התוספת של אורות צבעוניים נראה היה כי הן החברים והן הילדים איבדו בו מעט עניין. רוב תשומת הלב ריכז סביבו השלב של הכנת הלמפיונים. חברים וילדים היו מתכנסים יחדיו במהלך השבוע שלפני החג ומכינים במרץ למפיונים. זאת כמובן תוך בליסה של סופגניות מופלאות תוצרת

אז איך עושים את זה ? פשוט וקל

לכ- 50 סופגניות קטנות

לבליה

- 3 כוסות (420 גרם קמח לבן)
- 4 כפות (32 גרם) שמרים טריים שמרית בשקית
- 1 כוס (200 גרם) סוכר
- קורט מלח
- 1 כפית קינמון טחון
- 2 ביצים
- 1/4 כוס (60 מ"ל) שמן קנולה
- 1 כפית תמצית וניל
- כוס וחצי (360 מ"ל) חלב פושר

לטיגון-

וליטר שמן קנולה

להגשה-

ממרח לוטוס

שבבי שוקולד לבן

מכינים את הבליה-

מנפים לקערה את הקמח, מוסיפים את השמרים הטריים ומערבבים. מוסיפים את הסוכר, מלח וקינמון ומערבבים שוב. מוסיפים לקערה את הביצים, השמן, תמצית וניל וחלב וטורפים היטב עד לקבלת בליה חלקה. מכסים ושומרים בטמפרטורת החדר כשעה-שעה וחצי. הבליה לא תתפח משמעותית אבל יוצרו על פנה בועיות. ניתן להכין מראש ולהתפיח לילה או יום שלם בקירור.

מטגנים-

בסיר בינוני מחממים את השמן עד ל- 170 מעלות או עד שמופיעות בועיות סביב כף עץ המוכנסת לתוכו. בעזרת כף קפיצית לגלידה בקוטר 4 ס"מ או שתי כפות רגילות "זורקים" לבצק בכל פעם 4 - 5 כדורים מהבליה. מטגנים כ 3 - 4 דקות ועד שהסופגנייה שחומה מכל צידיה. מעבירים לצלחת מרופדת בנייר סופג.

סופגניות שמרית ולוטוס

גידי גוב אמר פעם שכל דבר שמטגנים אותו בשמן עמוק לא יכול להיות פחות מנפלא. ואם תחשבו על זה - זה נכון. תכלס אם נשים בצד את עניין הבריאות, הקלוריות וגם הטרחה שכרוכה בטיגון בשמן עמוק, כמעט כל דבר המגיח מסיר רוחש שמן מבעבע, הוא טעים ונפלא, לפחות באותו באותו הרגע... חנוכה בפתח, ואם אתם אוהבים את זה או לא, זוהי שעתם של המאכלים המטוגנים.

השנה, השתתפתי בסדנה של שמרים ולוטוס ולמדתי מתכון לסופגניות שמרים מהירות ללא לישה. כן, מה ששמעתם. אלו סופגניות שמרים אמתיות, אבל ללא כל ההתעסקות שבהכנת בצק, לישה, התפחה, רידוד, קריצה, התפחה נוספת וטיגון. כל מה שיש פה זה הכנת בליה בקערה אחת ובלא יותר מ 5 - דקות עבודה, ערבוב קל, התפחה וטיגון. אלו סופגניות שזמן העבודה בתהליך ההכנה שלהן הוא ממש מינימלי ויחד עם זאת מתקבלות סופגניות שמרים נפלאות. לכבוד צילומי הסרטון הכנתי את הסופגניות האלו כ 10 - פעמים (!) בכל פעם לא נשארה סופגנייה אחת בצלחת והן נטרפו בשני ביסים על ידי כל מי שטעם

מעטרים-

מחממים כמה שניות את ממרח הלוטוס במיקרוגל עד שהוא הופך רך וכמעט נוזלי, מעבירים לשק זילוף או בעזרת כפית רגילה מעטרים בפסים של הממרח. מפזרים מעל שבבי שוקולד לבן. מגישים מיד.

חג שמח!!

אקנה ומצב רוח.

הקשיים הנפשיים והחברתיים אשר עלולים להתלוות להתמודדות עם פצעי בגרות. פצעי בגרות הם רק פן אחד שלכם, לא יותר. פצעי בגרות בולטים ככל שיהיו הם רק מרכיב אחד בלבד בחייכם ואסור לכם לאפשר למרכיב אחד לגרוע מאושרכם.

פצעי בגרות אינם סוף העולם ואין קשר בינם לבין הכישורים שלכם.

פצעי בגרות פוגמים במראה העור ואתם חוששים שישפיע לרעה על יחס החברה אליכם, החשש מפני דחיה חברתית יוצרת תגובת שרשרת הרסנית; הדימוי העצמי שלכם נפגע, אתם נרתעים ומסתייגים יותר ויותר מיצירת קשרים חברתיים.

יש אפשרות לענות לאתגר שפצעי הבגרות מציבים בפניכם. למדו לקבל את עצמכם כפי שאתם, יש להתמודד עם הפצעי בגרות כמו שמתמודדים עם כל בעיה רפואית אחרת.

פצעי בגרות הם תקלה זמנית, אל תסמכו על ניסים ושמועות.

מניסיוני, תמיד יש פתרונות כמו בכל בעיה רפואית אחרת, ממליצה בחום לפנות לגורמים המקצועיים ולדאוג לשקט הנפשי שלכם וולמנוע תסכול מיותר.

ניצה קריספין

סיפורים מרתקים מהיסטוריית הקיבוץ

סיפור מפי סוניה הרטמן

על מנת להבין למה איגור מרקמן ואברהם הרטמן ז"ל (ממייסדי הקיבוץ) נכנסו למעצר של 24 שעות במאי 1953, יש לחזור קצת אחורה למצב ששרר באירופה בתקופה שלאחר מלחמת העולם השנייה.

אחרי מלחמת העולם השנייה הייתה גרמניה הרוסה לחלוטין בגלל ההפצצות המאסיביות של בעלות הברית לקראת סוף המלחמה.

באותה תקופה ניטש ויכוח מר בין שתי המעצמות, ארצות הברית וברית המועצות, כיצד יש לטפל בגרמניה ההרוסה.

ארצות הברית, אשר זכרה שלאחר מלחמת העולם הראשונה הייתה גרמניה במצב דומה ולאחר שהסכם ורסאי הטיל עליה לשלם פיצויים כבדים מה שהביא אותה למצב כלכלי קטסטרופלי ובאופן עקיף גם לעלייתו של היטלר לשלטון, טענה שיש לשקם את גרמניה ולעזור לה לצאת מהמצב הכלכלי הקשה, היא הקימה את תוכנית מרשל (ע"ש ג'ורג' מרשל מזכיר המדינה האמריקאי) והזרימה כסף רב לשיקום אירופה כולה ובמיוחד לגרמניה. ברית המועצות לעומתה, התנגדה לתוכנית וטענה שאחרי מה שגרמניה עשתה מגיע לה העונש שהביאה על עצמה ולכן אסור לעזור לה ולשקם אותה.

באותה תקופה הזדהו אנשי תנועת השומר הצעיר (אליה השתייכו מייסדי הקיבוץ) ומפלגת מפ"ם עם ברית המועצות. הם אף ראו בה המולדת השנייה. וזאת לפי דבריו של יעקב חזן שקרא לברית המועצות המולדת השני ואף אמר: "הכל טוב בברית המועצות חוץ מזה שאינה מכירה בציונות".

אנחנו, מייסדי הקיבוץ, כאנשי מפ"ם, התנגדנו נחרצות לתוכנית מרשל. במאי 1953 הגיע לארץ שר החוץ של ארה"ב ג'ון פוסטר דאלס על מנת לשכנע את הממשלה בישראל לתמוך בתוכנית מרשל.

ואז בלילה קודר של מאי 1953 לקחו חברי הקיבוץ אברהם הרטמן ז"ל ואיגור מרקמן, דלי עם סיד ומברשות, יצאו לכניסה לוואדי ערה וכתבו על הכביש בגדול

FOSTER DULLES GO HOME

בדיוק כאשר סיימו לכתוב ועמדו ללכת הביתה עברה שם ניידת משטרה, תפסה את שני המהפכנים והכניסה אותם למעצר ללילה שלם.

רוצים לדעת מה בדיוק קרה במעצר, מתי ואיך השתחררו ומי שיחרר אותם בסופו של דבר. נשאיר אתכם במתח עד העלון הבא בו תגלו את כל התשובות בסיפור מפי המהפכן עצמו. איגור מרקמן.

חיילי וחיילות מגידו האהובים .....

לאורך השנה, כל אחד ואחת מכם תורם מזמנו, מרצו וכישוריו ביחידות צה"ל השונות, כדי להבטיח שאנחנו וכל עם ישראל נוכל להרגיש בטוחים ורגועים אל מול מגוון הסכנות הניצבות בפני ארצנו הקטנה.

רצינו שתדעו כמה אנחנו גאים בכם ובכן ולהזכיר לכם שאנחנו כאן בשבילכם בכל עת, כדי לחבק, לחזק וללוות אתכם בשירותכם הצבאי.

אנו שמחים לתת לכם מתנה צנועה שתאיר לכם את הדרך, תלווה אתכם בשירותכם הצבאי ותהווה תזכורת לבית ולמשפחה המחכים לכם, כי אתם "האור" שלנו.

שיהיה לכם חג חנוכה שמח וחזרו הביתה בבטחה ובשלום!

אוהבים

ועדת חיילים

דורית לביא, אביב בירן, גי'ה סגל, אביבה זלמנוביץ

אמונם בגורמים ממסדיים ומשם בתהליך פרטני להתקדם איתם להליך חיוני של שינוי, מהווה תגמול מידיי לערך העצמי ולתחושת הסיפוק ביכולת לסייע לאחר.

מה למדת ואיפה ?

השכלתי הינה תו אר ראשון בחינוך מיוחד וקידום נוער, ה מכל לה לחינוך בית ברל והנחיית קבוצות במכללת גישות.

מהי העצה הטובה ביותר קיבלת ממישהו פעם?

העצה הטובה ביותר שקיבלתי ממישהו היא לברור את "המלחמות" שלי על פי האני מאמין שלי. להיות נאמנה לעצמי ולאני מאמין שלי ובד בבד לדעת שגם שם צריך להיות גמישים.

שתפי אותנו מה את אוהבת בקיבוץ מגידו

הדבר שאני הכי אוהבת במגידו זו התחושה שגם כשאתה לא גר כאן אתה חלק מהקהילה. כולם כאחד נותנים את התחושה שאתה לא עובד, אתה תושב. הכלבו, המזכירות, המכסה ועוד'. אתה פשוט שייך. ההורים בה רבה מקרים בקשרים של אמון הופכים גם הם לחברים, נוצרת תחושה של הרחבת מעגל מכרים לא רק בפן המקצועי, מתנה שלא קיימת כמעט באף מקום עבודה.

מהי התכונה שאת הכי אוהבת בבני אדם? רגישות

מה את הכי אוהבת לעשות ? להיות עסוקה בעשייה

מה את מאחלת לילדי והורי קיבוץ מגידו

מאחלת לילדים ול הורים להרגיש תחושת שייכות ביטחון ואמון. משם כמובן אושר אין סופי...

מוזמנים להכיר - עינב גיגי, היום מנהלת הבלתי פורמאלי במגידו

מתי ולמה הגעת לקיבוץ מגידו

לקיבוץ מגידו הגעתי לפני כשלוש שנים בעקבות החלטת מגורים מהמרכז לצפון. הסיבה המרכזית שהובילה אותי לעבודה בהדרכה היא הרצון להמשיך לעסוק בחינוך בלתי פורמאלי ויחד עם זאת לעבור למערכת חינוכית נורמטיבית. החשיבה שלי הייתה כי במקצוע ההדרכה ישנו דגש על עבודה קבוצתית משימתית המושתתת על פעילויות הפגתיות.

ספרי לנו על העבודה הקודמת שלך

עסקתי בקידום נוער. העבודה היתה מול נוער על רצף הסיכון החל מנשירה סמויה-נערים אשר היעדרותם ממערכת החינוך הנורמטיבי תדירה ועד לנערים משוחררים מכלא אופק ושיקומם המחודש בחברה. בין היתר עבדתי באולפנה לנערות במצוקה ונערות המגיעות ממשפחות קשות יום, עבודה עם נוער בסיכון הינה עבודה מספקת ומתגמלת ברמה האישית במידה רבה מאוד. היכולת לייצר קשר של אמון עם נערים שלרוב כבר איבדו את

עינב גיגי - מנהלת החינוך הבלתי פורמאלי מספרת על העבודה בחינוך מגידו

עבודתי בחינוך מגידו מצטיירת עבורי כמספקת, מאתגרת, מאפשרת, מעצימה ומלמדת. בראשית דרכי במגידו התחלתי כמדריכה בבית הדס. מההדרכה עברתי להוביל את הבית ומשם כיום לניהול המערכת. תהליך זה מצביע עבור המערכת בכלל ועבורי בפרט את תחושת ההעצמה לעובד, את האמון ביכולותיו ואת האפשרויות להתפתח ולגדול בתוך הארגון. עובדה המעלה את תחושת הערך והמוטיבציה.

חינוך מגידו עבורי הוא עבודה עם הילדים, קודם כל ולפני הכל. הילדים הם במרכז באופן מובהק וטובתם קודמת לכל. אין שאלה באשר ללקוח- ילדים, הורים, עובדים, קהילה, מערכת, יש עובדה ברורה שהילד במרכז וכאשר צרכיו נענים תוך עבודה במכלול וראייה הוליסטית כל השאר עובדים יחד ומקבלים מענה. התפקיד הוא לגייס את כולם למען ובשביל המטרה ולהגיע להבנה כי המטרה משותפת. כמובן שהדבר מחייב אמון שניתן על ידי הכלל, אמון שתפקיד המערכת לייצר בזכות עבודה בשטח.

העבודה עם הילדים היא העבודה המספקת ביותר מכל עבודה אחרת שניתן לעבוד בה. לאורך השנים במגידו הרגשתי שברמה האישית אני יכולה להתמודד עם כל דבר שלא יהיה. נתתי את עצמי וקיבלתי בתמורה אין סוף של ידיים מחבקות שקיבלו אותי ביום בו הרגשתי לבד, חיוכים תמידיים שחייכו אליי כשהיה קצת קשה לי לחייך, שימחה וחגיגה בבשורות אישיות משמחות ששיתפתי, התגייסות של כל ילד לנסות להתמודד עם קשייו ואפילו רק מתוך רצון לנסות לאור הקשרים החזקים שנרקמו בנייני, הורים שמשתפים פעולה ונותנים אמון מלא ובזאת מעבירים את האמרה החזקה מכל. הכי חשוב, לפני הכל ומעל לכל, הצלחות של ילדים שזכיתי לפעמים אפילו רק לצפות בהן מהצד.

רגע של עברית!

מה פירוש המילה:

קמטר

מודד מרחק

(ילדי רחוב הזורע)

אולי סוג של נחש?

(ילדי רחוב הזורע)

מכשיר שעושה קמטים

(ילדי רחוב הזורע)

מחשב גשם (מטר)

(ילדי רחוב הזורע)

לשיר

(ילדים ליד בתי הילדים)

משהו קר

(רוכב אופניים)

כלי מדידה

(ילדים במגרש)

קיצור של קילומטר

(מטיילות בשכונה)

שלום לכולם,

לפני שנתיים עברנו לבריסל שבבלגיה. עברנו שנתיים לא פשוטות שהתחילו בהסתגלות למקום חדש ושפה חדשה והמשיכו בלידתן של נועה ומעין שהפכו את החיים להרבה יותר מאתגרים, קשים עד בלתי אפשריים מבחינה לוגיסטית אבל גם הרבה יותר מעניינים ושמחים.

בין לבין ובעיקר מאז שהתאומות גדלו, אנחנו משתדלים לטייל כמה שרק יכולים.

הילדים לומדים בבית ספר דובר אנגלית ולומדים גם קצת צרפתית. לפני כמה ימים התחילה שנת הלימודים והשנה הם כבר חונכים ילדים חדשים שרק הגיעו לכאן.

בסה"כ אנחנו מאוד נהנים כאן אבל גם מאוד מתגעגעים למגידו. נתראה בקיץ הבא!

משפחת סומברג

על הקרינה ונזקיה לנו ולסביבה

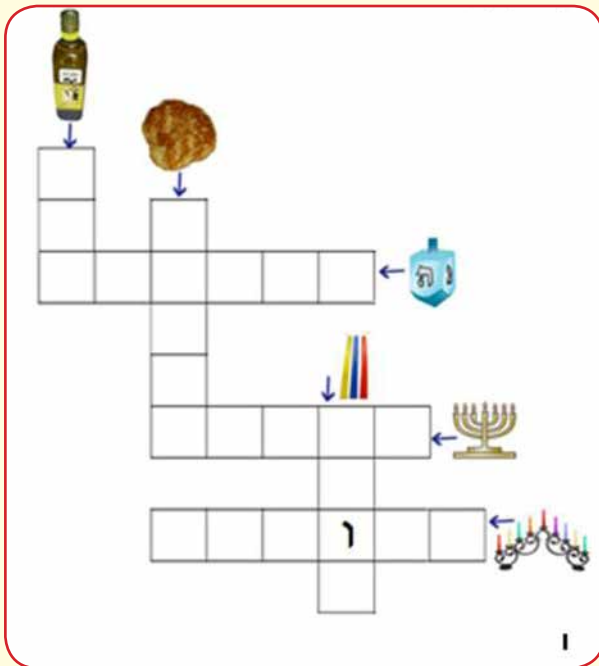
כל מכשיר חשמלי שמופעל על ידי חיבורו לחברת חשמל, לגנרטור, לסוללה, או לכל מקור מתח אחר (אפילו לתאי שמש) מייצר מעצמו אי אלו תדרים בסביבתו הקרובה. תדרים אלה הינם קרינה עצמית שמפיקים כל המכשירים ללא יוצא מהכלל, גם כאשר הם אינם מקושרים באמצעים אלחוטיים (כדוגמת אנטנות או WIFI) או באמצעות חוטים (טלפון או קו אינטרנט). בדרך כלל, קרינה כזאת משפיעה בטווחים קצרים מאוד של סנטימטרים ועד מטרים בודדים ונזקיה מועטים יחסית לקרינות אחרות שבהן נדון להלן. למרות זאת, רצוי לצמצם ככל שניתן את קרבתנו לכל מכשיר חשמלי שבו אנו משתמשים וכאשר המכשיר אינו בשימוש פרקטי רצוי מאוד לכבות אותו או לנתקו לחלוטין ממקור החשמל. הסוג השני של פולטי הקרינה הם המכשירים שייעודם הינו לייצר קרינה שהיא מהותית לפעולתם, כדוגמת מיקרוגל שיש כמעט לכל אחד בבית, מכשירי בלוטוס, או המכשיר שבו משתמשים שוטרים בכדי להמם עבריינים ולשתק אותם. מובן מאליו שרצוי מאוד לשמור מרחק ממכשירים כאלה, במקרה המעשי של הפעלת מיקרוגל מומלץ להפעיל אותו ולהתרחק ממנו בזמן פעולתו. הנזק שעלול להיגרם ממכשירים כאלה ודומיהם נע בטווחים של סיכון מועט ועד לסיכון משמעותי. סוג הקרינה השלישי והחמור מהקודמים הינה קרינה מאמצעי תקשורת למיניהם (אלחוט, WIFI, סלולר, לוויינים, מכ"מ). סוגי קרינה אלה קיימים במכשירים עצמם והקרינה מהם מתעצמת לדרגות שונות בזמן ההתקשרות באמצעות חיבור פיזי של כבלים או דרך אנטנות (כאשר גולשים באינטרנט, מדברים בסלולר, מאזינים למוסיקה בהאזנה ישירה או צופים בתכניות אחרות). נזקי הקרינה הזאת לאדם הם בגדר "קרוב לוודאי" אפילו לטעמם של המקלים, המחמירים טוענים שהנזק הוא ודאי ומצטבר. כל האמור לעיל מתייחס לאדם הפרטי וכל אחד ממקם את עצמו על מדד הבטיחות על פי אמצעי הזהירות שבהם הוא נוקט בכדי למזער את הנזק (למשל על ידי שימוש באזניות מחוטים חלולים במקום אזניות שעשויות מחוטי חשמל). בנוסף לנזקי הקרינה לאדם קיים גם הנזק לסביבה שהוא לעיתים אפילו חמור יותר מהנזק לאדם. רשתות חשמל במתח גבוה, שנאי חשמל גדולים, אנטנות למיניהן, מכ"מים ועוד ועוד, מייצרים בליל של תדרים בטווח תדרים גדול מאוד ובתחום הספקים רחב מאוד. כל אלה מגיבים עם הסביבה בתהליכים רבים, כגון: השפעה גלובלית על אטמוספירת כדור הארץ, גרימת נזק לבעלי חיים ביבשה, בים ובאוויר. הקרינה מגיבה גם עם הצמחייה ומשפיעה על פעילותה החיונית לחייו. אשר על כן, ככל שנצמצם את מגענו עם קבוצות המכשירים שנדונו לעיל ונמעט בייצור הקרינה הנוספת באמצעות המכשירים האקטיביים כדוגמת הטלפון הסלולרי, הטבלט והאייפד כך נקטין את הנזק הבריאותי לעצמנו ונקטין את הנזק לסביבתנו הקרובה והרחוקה.

להטוטן		הפריד לחלקים		
			יונק גדול	
			הלם	הכין מאכל
	אחד מהתווים			
		מספיק		
				נגרר ע"י הקטר

בתפוזרת מסתתרות המילים הבאות:
 חנוכה, חנוכיה, נרות, אור, לביבות, סופגניות, סביבון, בית המקדש,
 חשמונאים, שמונה, מכבים, אורים

ר	א	ח	ש	ל	מ	ד	א	מ	ק	מ	ח	פ	נ	ה	ר	צ	ע	ח
צ	ג	א	ת	ו	ר	ה	י	כ	ו	נ	ח	ס	ט	כ	ט	ר	נ	א
ד	א	ג	ת	ש	ל	ח	ע	ל	ר	ת	פ	ה	ט	ג	ל	ו	ש	
ט	ו	ד	ז	ט	ב	צ	ע	ע	ו	ס	ט	ל	כ	י	צ	ל	ס	
א	ר	ה	ר	ט	ב	ש	ל	ע	ל	צ	ת	ר	ה	ה	ד	מ	ט	
ה	ט	מ	ז	ש	ק	ש	ח	נ	כ	ה	ה	ק	א	א	ח	נ	ע	
ד	ו	נ	ב	י	ב	ו	נ	ז	ס	ע	פ	ס	ב	י	ב	ו	נ	
ב	ש	ק	ש	ב	ו	ר	ו	ק	ו	מ	ח	ב	ל	א	ע	ז	א	
ה	א	א	ה	ת	ז	ע	כ	א	א	מ	ת	ו	ב	י	ל	ע	ח	
ת	ז	ת	ק	י	ג	ז	ר	מ	ז	ב	ג	ש	כ	כ	ב	נ	ב	
ד	נ	ה	נ	ג	נ	ע	כ	ה	נ	ז	ח	ג	א	ב	כ	א	ע	
כ	ש	צ	ש	י	ז	מ	ז	מ	ז	נ	ג	מ	ח	ש	ל	ת	ל	
ע	ס	ס	ה	ו	ס	ה	כ	ר	ה	ו	ס	א	נ	א	י	ח	ש	
ב	ו	ר	ת	פ	כ	ש	ל	כ	ז	כ	ה	י	כ	ו	כ	א	מ	
י	מ	י	ק	נ	מ	ב	פ	ס	ב	ק	ט	ח	ט	ו	צ	ה	צ	
ק	ה	ק	א	ת	ה	ב	א	ע	י	ע	ש	ע	ה	נ	ה	כ	ח	
ס	ד	ל	ד	ס	מ	מ	כ	ו	ל	ג	פ	ה	ע	כ	ד	פ	ת	
ז	ו	ד	ר	ו	ז	ר	ע	ד	ר	ו	ז	ד	ת	נ	ד	ח	ס	
ע	ז	י	צ	א	ק	ה	ק	ס	א	י	ו	ת	ז	ז	ר	י	ה	
כ	ד	מ	ד	ה	ק	ג	ק	ש	ק	ד	מ	ה	ת	ה	י	ע	ב	

				4	9		7	
	6				7			9
5			2					
		6	9		1	5		
								3
8						4		
9			5					7
		5		1				
3		2			8			

את התשובות ניתן להשאיר בתיבה שבכלבו עד ה 17/12 בשעה 13:00. ותערך הגרלה בין הפותרים נכונה.

מילים : עליזה פישמן

סביבון שובבון
סובב סובב ולא
רוצה לישון,
מנתר מנתר מנתר
- ומסתתר!
היכן הוא, היכן?
לאן הוא נעלם?
אולי הוא פה? אולי הוא שם?
אולי הוא במנורה?
אולי הוא מאחורי החנוכיה!

הנה חזר חזר הסביבון,
סובב סובב ולא
רוצה לישון,
מנתר מנתר מנתר
-ומסתתר!
היכן הוא, היכן?
לאן הוא נעלם?
אולי הוא פה? אולי הוא שם?
אולי הוא במנורה?
אולי הוא מאחורי החנוכיה!

הנה חזר חזר הסביבון,
סובב סובב ולא
רוצה לישון,
מנתר מנתר מנתר
- ומסתתר!
היכן הוא, היכן?
לאן הוא נעלם?
אולי הוא פה? אולי הוא שם?
אולי הוא במנורה?
אולי הוא מאחורי החנוכיה!

הנה חזר חזר הסביבון,
סובב סובב וכן רוצה לישון.
מתגלגל, מתגלגל, מתגלגל
- ונופל!